

Pärnumaal Lääne-Eesti aladel

Kevad Läänerannas. Foto: Merike Pikk mets

Aprill / sulakuu

01.04 karjalaskepäev;
ülestõusmispühade 2. püha

14.04 künnipäev

23.04 jüripäev 🇧🇪

Mai / õiekuu

01.05 kevadpüha; volbripäev

09.05 Euroopa päev; nigulapäev 🇧🇪

12.05 emadepäev 🇧🇪

19.05 nelipühade 1. püha

Juuni / jaanikuu

01.06 lastekaitsepäev 🇧🇪

04.06 Eesti lipu päev 🇧🇪

14.06 leinapäev 🇧🇪

20.06 suve algus

23.06 võidupüha 🇧🇪

24.06 jaanipäev 🇧🇪

Interjuu valla aukodanik Tiina Lobjaga

LK 4

Valla teenetemärgi pälvis logopeed-eripedagoog Rosemaria Raidlepp

LK 5

Ülevaade Lääneranna valla 2024. aasta eelarvest

LK 8-9

Interjuu valla tunnustuse pälvinud maadlussportlastega

LK 16

Fotograaf Merike Pikk mets – kaameraga looduses

LK 18

Lääneranna uue koolihoone ehitamine muudab kogu linnapildi kaasaegsemaks

LOE EDASI
LK 2-3

Lääneranna Vallavalitsus

Aadress: Jaama tn 1, Lihula linn

Kodanike vastuvõtt: E–T, N 9–16 ning K 11–16. Lõuna iga päev kell 13.00–13.30
Reedeti ametiasutuses kodanike vastuvõttu ei toimu
Kontakt: 472 4630, vallavalitsus@laaneranna.ee

www.laanerannavald.ee

LÄÄNERANNA VALLAS ELAS
4. märtsil 5164 inimest

Lääneranna uue koolihoone ehitamine muudab kogu linnapildi kaasaegsemaks

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja
Kavandid: Kauss Arhitektuur OÜ ja Väli OÜ

Lääneranna uue koolihoone ehitushange on välja kuulutatud ja loodetavasti juba käesoleva aasta jooksul alustatakse ehitustöödega. Opetajad ja õpilased saavad ehitustegevusest hoolimata jätkata õppetööd tavapärasel moel olemasolevas õppehoones. Uue hoone arhitektuurne projekt näeb ette, et see rajatakse praeguse koolihoone hoovi parkla asemele. Esmalt lammutatakse vaid üks osa vanast koolimajast ja alles uue koolihoone avamise järel lammutatakse vana tervenisti.

Projekteeritava ala suurus on 58 000 m², millest 25 000 m² on ühiskasutatav. Arhitektid seadsid eesmärgiks olemasolevat keskkonda elavdada ja korrastada nii, et tekib ühtne, terviklik ja põnev linnasüda koolile ja kogukonnale. Vormikeel on mänguline ja liigendab territooriumi, luues kampusliku õpikeskkonna.

Arhitektuurikonkursi võidutöö „Kolmik“ on kolmekorruseline ja koosneb kolmest omavahel ühendatud kuubikust. Üks hooneosa on algklassidele, teine põhikoolile ja gümnaasiumile ning kolmas huvitegevusteks. Liigendus tagab turvalisuse ja teenuste pakkumise võimaluse. Alklassid saab vajadusel teistest hooneosadest eraldada ja õppetöölisel ajal on täiskasvanutel võimalik huvitegevusteks mõeldud kuubikut (sh aulat) hobitegevusteks kasutada.

Lisaks õpperuumidele on I korrusele planeeritud garderoob, ühistevõrgu ala, puhvet, 200-kohaline aula ja 168-kohaline söökla. II korrusel asub avar, 133 m² raamatukogu. Korrus kõrgemal paikneb lugemissaal ning õpilasesinduse ja kooliraadio ruum. Kahe korruse vahel saavad erivajadusega inimesed liikuda liftiga.

Ehitis on energiatõhus ja A-energiaklassi märgisega. Uude koolihoonesse on kavandatud u 3600 m² kasulikku pinda. Soojapidavuse tagavad kaasaegsed ehitusmaterjalid. Selleks, et õhk liiguks ja soe säiliks, paigaldatakse soojustagastusega ventilatsioonisüsteem, samuti jahutusüsteem ja kaugküttel põhinev põrandaküte. Katusele tulevate päikesepaneelide võimsus on 18 kW.

Väli OÜ maastikuarhitektid on koolihoone ette ja lähedusse kavandanud mitmekülgset aktiivset tegevust võimaldavad tsoonid ning eraldi ala õppetegevusteks ja puhkamiseks.

Muidu lagedale koolihooneesisele väljakule kõrghaljastuse lisamine (kuusk, seedermand, tamm, vaher) liigendab ja raamib välisruumi ning pakub kuumemal ajal ka varju ning eraldatust kavandatud sissesõiduteest.

Koolihoovi rahulik tsoon jääb vahetult Jaama tänava poole tekkivale väljakule, kuhu on kavandatud istemööbel, lauatenise laud, väiksem mänguseadmetega ala ning lopsakad haljasalad. Õppetegevust on võimalik korraldada väliõppetsoonis koolihoone läänküljel.

Projektiala kirdenurka on kavandatud liigendatud parkimisala (60 parkimiskohta, sh 2 puudega inimese sõidukile). Liigendatud parkla on mõeldud nii kooli- kui ka spordihoone töötajatele, õpilastele, lapsevanematele ja külalistele. Uue sissesõidutee kaudu pääsevad territooriumile teenindusautod. Jaama tänava äärde on kavandatud eraldi peatumistasku, kus on võimalik peatuda ühel kuni kahel koolibussil. Muul ajal saavad lapsevanemad kasutada taskut *drop-off*-alana.

Vaegnägijatele on mõeldud suunavad taktiilsed roosteabast terasest joontähised, mis juhatavad puudega inimese sõiduki parkimiskohalt peasissepääsuden.

Jalgrataste parkimine on kavandatud suures osas varikatuse alla, kuid osaliselt ka katmata kohtadena. Kokku on alale kavandatud 104 jalgrataste parkimiskohta (52 jalgrattahoidjat, igäühe külge saab raamist lukustada 2 jalgratast).

Kauss Arhitektuur OÜ arhitektid: Lauri Eltermaa, Kaur Talpsep, Allan Pilter, Sven Vendik, Elise Roos, Anna-Grete Konsap, Kristiina Aasvee.

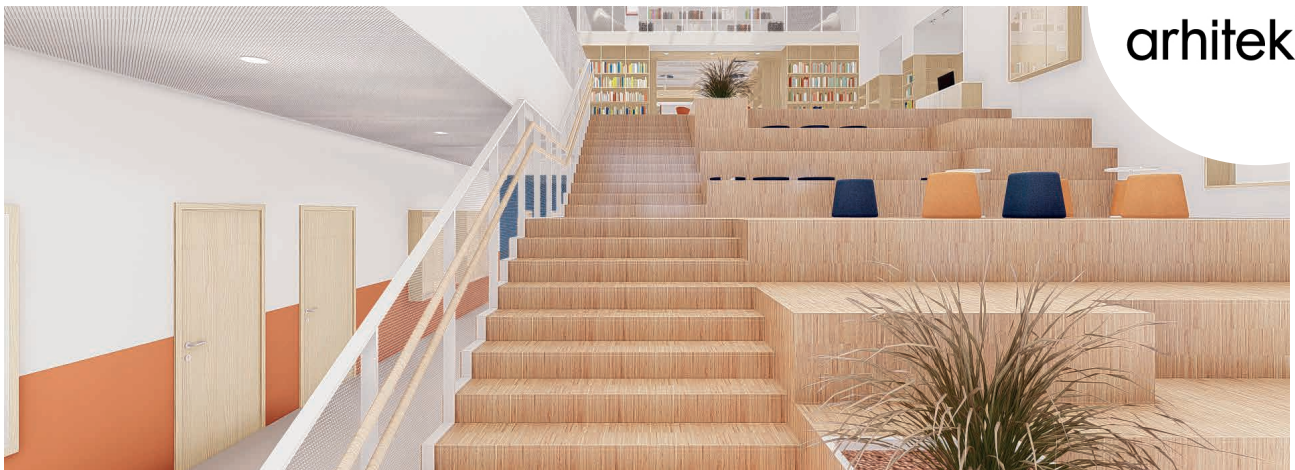
Väli OÜ maastikuarhitektid: Kristian Nigul, Kadi Nigul, Kadri Uusen.

Rohkem pilte [Lääneranna Teataja](#) veebiartiklis.

KAUSS
arhitektuur

Tunnustused |

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Suurettevõtja Aldo Vaan pälvis hõbemärgi

Lääneranna valla aasta ettevõtteks 2022 valitud Topi Talu peremees Aldo Vaan pälvis regionaalminister Madis Kallaselt põllumajanduse edendamise eest tunnustusena hõbemärgi.

Talus tegeleti algusaegadel peamiselt mesindusega. Andres Vaan, kes koos isaga ettevõtet üles on ehitanud, on varasemalt Lääneranna Teatajale öelnud, et 90ndatel olid esialgu talus piimalehmad, kuid mitmete kriiside tõttu mindi üle lihavesikasvatusele. 2001. aastal osteti karja esimene limusiini tõugu pull. Järgnevatel aastatel on ostetud Soomest, Rootsist, Saksamaalt ja Taanist palju tõuloomi, pannes sellega kindla aluse tänasele tugevale karjale.

Jaanus Getreu pälvis Valgetähe V klassi teenetemärgi

Iseseisvuspäeva eel andis president Alar Karis 151 inimesele üle riikliku teenetemärgi pühendumuse eest kutsetööl või kogukonnale. Lõuna-Läänemaa jalgpallitreener Jaanus Getreu pälvis Valgetähe V klassi teenetemärgi spordielu edendamise eest Pärnumaal.

Jaanus Getreu. Foto: Svetlana Tšizova

Topi talu veised võtsid osa sügisnäitusest Tõuloom 2017. Limusiini tõugu pull Carino ja hele akviteeni tõugu noorpull Matster. Esitlejad vasakult: Aldo ja Andres Vaan. Foto: Reet Toi

Lääneranna kultuurivankri vedajat Tiina Lobjat tunnustati aukodaniku tiitliga | Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Vallavanem Ingvar Saare, Tiina Lobja ja volikogu esimees Armand Reinmaa. Foto: Eric Reisel

Lõpe Klubis tähistati 22. veebruaril Eesti Vabariigi 106. aastapäeva. Pidulikul kontsert-tunnustusõhtul andsid Lääneranna Vallavolikogu esimees Armand Reinmaa ja vallavanem Ingvar Saare teiste tunnustuste seas Tiina Lobjale aukodaniku tiitli, millega kaasnes Lääneranna valla aukodaniku märk nr 3. Uurime, kes on Tiina Lobja ja mis põhjusel ta aukodanikuks nimetati.

Tiina Lobja, kas olete elupõline Lääneranna valla elanik?

Olen seitsmenda põlve läänlane. Mu vanemad on siit ilmast lahkunud, aga elan Lihulas isa majas, mille Nõukogude võim temalt rekvireeris ja mulle Eesti Vabariigi omandireformi käigus tagastati. Renoveerisime abikaasaga maja, mis oli väga suur töö, aga saime hakkama ja oleme selle üle väga uhked.

Milline oli Teie lapsepõlv?

Mul on olnud ilus ja õnnelik lapsepõlv, väga toredad kooliaastad ning huvitav ja põnev sündmusterohke elu. Rõõm ja nali, sõbrad ja pere, kolleegid ja kaasteelised – kõik on väga olulised.

Palun kirjeldage oma perekonda.

Mul on vanem vend Jaan, kes elab perega Muhemaal ja on olnud Eesti piirivalve ohvitser. Abikaasa Atmar Lobja töötab Lääneranna Vallavalitsuse majandusosakonnas meistrina. Meil on üks laps – tütar Ave Laas, kes elab Tallinnas. Ta on abielus ja tal on kaks last: 19-aastane poeg Sander ja 10-aastane tütar Sofia.

Millised on Teie tugevad küljed?

Olen sündinud Jäära tähtkujus ja olen iseloomult tõeline Jäär: hea huumorimeelega, otsekohene ja kui midagi ette võtan, siis kohe nüüd ja praegu. Ei salli virisemist, kahepalgelisust ega reetmist. Olen elanud põhimõtte järgi, et inimesel on kaks kätt ja pea otsas, mitte keegi ei tee sinu eest tööd, pead ise hakkama saama. Mul on elus ka õnne olnud – saan teha seda, mis mulle tõeliselt meeldib. Minu töö on minu hobi ja ma olen leidnud ka need, kes mulle selle eest palka maksavad.

Mis on Teie ülejäänud hobid?

Minu hobideks on maalimine, keraamika ja reisimine. Olen reisinud palju, aga kõige meeldejäävamad on

Töökogemus

- » 1973 Kullamaa kooli pioneerijuht
- » 1976 Lihula Tarbijate Ühistu müüja
- » 1979 Haapsalu KEKi nooremispetšer
- » 1988 Haapsalu KEKi Lihula osakonna mehhaniseerimisbaasi juhataja
- » 1990 ASi Libet kommertsdirektor
- » 1994 ASi Mehtrans Lihula osakonna juhataja
- » 1995 ASi Lihula Auto tegevdirektor
- » 1997 Lihula Linnavalitsuse abilinnapea
- » 2000 ASi Lihula Turism juhataja
- » 2001 Lihula Kultuurimaja direktor
- » 2009 Lihula Kultuurikeskuse direktor

Tunnustused

- » Lihula valla teenetemärk
- » Läänemaa Omavalitsuste Liidu aukiri
- » Kullamaa valla vapimärk
- » Lääneranna valla aukodaniku tiitel

olnud Jaapan, Ameerika ja Pariis. Kõik sihtpunktid on huvitavad ja omamoodi elamuse saan neist paikadest alati.

Kuidas jõudsite kultuurikorraldaja ametini?

50 aastat tagasi tegime klassiga esimese Lihula kooli „Kukepeo“. Sellega algatasime traditsiooni, mis kestab tänaseni. Pean seda suureks panuseks meie noorte kultuuriellu.

Mis on Teie suurim tööalane saavutus?

Pean oma suurimaks tööalaseks saavutuseks Lihula Kultuurimaja kino digitaliseerimist, helisüsteemi uuendamist ja hoone remonti tervikuna.

Milliseid ametikohti olete pidanud?

Olen olnud 20 aastat Läänemaa Koolispordi Liidu president. Saanud Lääne maakonna tunnustuse „Aasta parim spordisündmus“ maakoolide olümpia korraldamise eest.

Olin Lihula Linnavalitsuse üks ja ainus abilinnapea, kelle kureerida olid kultuur ja haridus. Hakkasin korraldama Lihula jaanitulesid ja teen seda tänaseni. Need toovad Lihulasse rahvast üle vabariigi. Olin esimene, kes hakkas korraldama laste töö- ja puhkelaagreid, millega panustasime Lihula linna heakorda, korraldasin koos Lihula Õlleklubiga sponsorite kaasabil üheksa mitmepäevast rahvapidustust Lihula Õllesummer.

Olen korraldanud koos Läänemaa kultuurikorraldajatega Lääne maakonna laulu- ja tantsupidu Lihulas, laulupeo tule toomise Pärnumaale, kodukohvikute päevi, Lihula kutuuripäevi. Ühtlasi olen rahvusvahelise Matsalu Loodusfilmide Festivali üks algatajatest. Olen olnud Lihula vallavolikogu esimees, rahanduskomisjoni esimees, kultuurikomisjoni esimees ja vallavalitsuse liige. Lääneranna vallavalitsuse liige.

Hetkel olen Lääneranna Vallavolikogu sotsiaalkomisjoni esimees, Lihula kooli vilistlasnõukogu esimees, Lihula kooli hoolekogu liige, Pärnumaa Omavalitsuste Liidu kultuurikomisjoni liige, POLi heakorralduskomisjoni liige, Lääneranna valla heakorralduskomisjoni esimees, Lääneranna muuseumi nõukogu liige.

Valla teenetemärgi pälvis logopeed-eripedagoog Rosemaria Raidlepp

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Lõpe Klubis tähistati 22. veebruaril Eesti Vabariigi 106. aastapäeva. Pidulikul kontsert-tunnustusõhtul andsid Lääneranna Vallavolikogu esimees Armand Reinmaa ja vallavanem Ingvar Saare teiste tunnustuste seas ka teenetemärgi Rosemaria Raidleppale.

Teenetemärgi pälvinud Rosemaria Raidlepp on olnud üle kolmekümne aasta Lääneranna piirkonna logopeed-eripedagoog, kes on silma paistnud erialase professionaalsuse poolest. Ta on toetanud paljusid lapsi, õpetajaid ja vanemaid. Hariduslike erivajadustega laste probleemide märkamine lapse varases eas ja nendega tegelemine on Rosemariale südameasjaks tänaseni. Uurime, kuidas ta Lääneranna valda ja oma erialavalikuni jõudis.

Kas olete põline Lääneranna valla elanik?

Olen sündinud Lihulas, käinud siin lasteaias ja lõpetasin Lihula koolis 1. klassi. Seoses isa ülikooli õppima asumisega kolisime siit ära. Elu keerdkäikude tõttu tulime uuesti siia elama 1989. aasta lõpul. Hetkel elan Lihulas.

Kui suur on Teie pere?

Mul on kolm last – kaks poega ja tütar – ning kaks lapselast. Poeg ja tütar elavad Tallinnas, ja teine poeg Soomes.

Kuidas jõudsite logopeed-eripedagoogi ametini?

Keskooli lõpetamise ajal kaalusin ka eesti keele ja kirjanduse õppimist, aga kui kuulsin uuest erialast, defektoloogiast, hakkas see huvi pakkuma. Tol ajal (1972) õpiti esimesel kahel kursusel palju meditsiinilisi aineid ja vanemate töö tõttu – isa arst, ema kiirabi velsker – paelus mind just see. Hiljem lisandusid ka eripedagoogilised ained, praktikad ja need sobisid mulle.

Peale Tartu Ülikooli (tollal Tartu Riiklik Ülikool) lõpetamist 1978. aastal asusin tööle Tallinna 1. Eriinternaatkooli (praegune Tondi Kool) eripedagoogina. Jõudsin koolitada ühe lennu õpilasi (1.–8. kl).

Lihula koolis töötan alates 1990. aasta märtsist. Uudis minu tegevusest laienes ning teenindatavate koolide nimistusse lisandus Kasari. Hiljem Vatla, Metsküla, Tuudi, Kömsi, Lõpe ja Koonga.

Kas ja milliseid muutusi Te Lääneranna piirkonnas erialaselt kaasa toite?

Arvan, et oma tegevusega panin aluse järjepidevale õpilaste suulise ja kirjaliku kõne arendamisele Lihula Gümnaasiumis. Meie koolis on moodustatud õpilaste grupid kõneravis käijatest (aluseks lapsevanema nõusolek).

Mis on Teie suurim tööalane saavutus?

Mul on hea meel, et minu juures käidi algusaegadel õppimas, andsin maakonna õpetajatele lahtiseid tunde. 2002. aastal valiti mind Läänemaa aasta õpetajaks.

Mis motiveerib Teid oma tööd tegema?

Praegu rõõmustan jätkuvalt selle üle, kui laps tahab minu tundi tulla või teatab, et siin on hea ja kerge õppida ning ta sai õpetatavast aru. On vanemaid, kes tulevad mind tänama. See teeb südame soojaks.

Millised on Teie tugevad küljed?

Oma tugevamaks küljeks pean õpitava lihtsustamise ja näitlikustamise oskust, jõukohastamist.

Milline on laste keeleoskus praegu võrreldes aastakümnete taguse ajaga?

Leian, et laste kõne areng on muutunud halvemaks. Kodus räägitakse lastega vähem ega loeta piisavalt jutte ette. Lapsed on telefonides sageli uneaja arvelt. Kooli jõuavad tihtipeale unised, mitte õppetööle keskendunud lapsed.

Millised on Teie soovitud lapsevanematele, et nende lapsed ei vajaks logopeedilist abi?

Lapsevanematele soovitan jälgida lapse kõne arengut juba varasest ajast saati: kui ta asendab või vahetab häälikuid sõnas, ei suuda sõnu õigesti välja öelda, tuleb hakata abi otsima. Kui lugemiseelsel ajal on märgata, et tähed jäävad suure vaevaga meelde, segistab kujult, kõlalt sarnaseid tähti, on vaja palju kordusi, et neid tähti kokku saada, on need tunnuslikud märgid hilisema lugemis- või kirjutamisraskuse kohta. Kooli tuleval lapsel peaksid olema kõik häälikud suus ja alusharidus omandatud.

Millised on Teie soovitud noortele logopeed-eripedagoogidele?

Maapiirkonnad ootavad teid.

Millised on Teie hobid?

Mulle meeldib lugeda, head muusikat kuulata ja oma kodus-aias vaikselt toimetada. Olen laulnud segakooris Leale ja Lihula Gümnaasiumi õpetajate ansambelis.

Mõni huvitav fakt või lugu seoses töö või eraeluga.

Vanadel aegadel, kui tulin Kasari koolist ja pidin Lihula kooli 6. tundi jõudma, oli üsna tavaline pilt, kus tormasin jooksuga üle heinamaa bussi peale. Kippusin mõne minuti hiljaks jääma, aga bussijuht ootas mu kannatlikult ära.

Vatla kooli sõidutas mind toonane direktor Aivo Ring oma autoga. Auto oli aga „laetud“ pensionäridega, kes Lihula poodi tahtsid tulla. Mõnikord ei tahtnud ma enam kuidagi peale mahtuda, sest sõitjaid oli nii palju. Direktor hüüdis: „Viska end üle nende!“ Pensionärid tänasid mind, muidu poleks poodi saanudki. Ja veel: auto oli nii kehv, et jäi tee peal seisma. Siis ütles direktor: „Nüüd peab natuke puhuma!“, võttis bensiinivooliku ja puhuski, endal põsed punnis.

Heakorrakonkursi „Kaunis Lääneranna“ tiitli pälvunud kinnistud paistsid silma rohelusega

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Lääneranna valla heakorrakonkursi eesmärk on innustada omanikke korrastama oma kinnistuid, et aidata kaasa Lääneranna valla meeldivamaks elamiskohaks muutmisele. Konkurs kuulutati välja 2023. aastal kuues kategoorias: elamud tiheasustuses, maakodud, äri- ja tootmishooned, kortermajad, maastikuobjektid ja avalik ruum. Sel korral kahes viimases kategoorias tunnustust välja ei antud.

Möödunud aasta augustis külastasid vallavalitsuse moodustatud hindamiskomisjoni liikmed Tiina Lobja, Kristel Rohumägi, Eret Täht, Grete Kaljulaid ja Anneli Lobjakas kõiki konkursile esitatud kinnistuid. Hindamisel arvestati kinnistu üldist heakorda ja kujundust, hoonete ja väikevormide sobivust ümbritsevasse keskkonda, haljastust ning hooldust, samuti koha omapärasid tulenevate võimaluste kasutamist haljastuses, dekoratiivelementide olemasolu, hoonete välisilmet, lipumasti või lipu kinnituse olemasolu, stiilsust, originaalsust ja leidlikkust.

Eesti Vabariigi 106. aastapäeva kontsert-tunnustusõhtul Löpe Klubis andsid heakorrakonkursi tiitli „Kaunis Lääneranna“ tunnustused üle vallavanem Ingvar Saare, konkursi komisjoni esimees Tiina Lobja ja Lääneranna valla avalike suhete spetsialist Lilli Lumera. Tunnustuse saajatele kingiti majavapp, tänukiri, raamat „Eesti kaunis kodu 2023“ ja lillekimp.

Kaunis Lääneranna 2023 tiitli pälvusid

» Elamud tiheasustuses – Taidi Leever, Jaama 8, Lihula

Aed on kaunilt kujundatud, ent lihtne ja võluv, liigirohke, hästi hoolitsetud, puud on pügatud, igal ajal õite ilu. Rajatud on grillinurk ja puhkeala, meeldiv suveterrass.

» Maakodud – Kersti ja Rein Rohtväli, Kõrtsi talu, Kulli küla

Kaunis maakodu, kus kohe hakkab silma kooskõla põlisloodusega ja kaunilt kujundatud tiigi ümbrus. Pilku püüab majesteetliku olekuga mitmesaja-aastane tamm. Palju püsililli. Tarbeaed on eraldi paigutatud. Aias on lastele ehitatud atraktsioonid ja grillimiskoht. Aed on terviklik, hoolitsetud ja kaunilt kujundatud.

» Äri- ja tootmishooned – Hille Volberg, SA Lääneranna Hoolekanne

Lääneranna Hoolekande Sihtasutusel on kaks aiaga ümbritsetud hoonet: üks Varblas ja teine Koongas. Varblas asub maja, kunagine apteegimaja, männimetsa sees. Sealne looduslik kooslus on võluv. Puhas õhk ja looduskaunid vaated tekitavad rahunut. Paigaldatud on istepingid ja rajatud puhkealad. Ümbrus on korrastatud. Koongas on uus ja kaasaegne maja. Selle ümbrus on korrastatud ja hästi kujundatud. Rajatud on puhkealad. Lihtsuses peitub võlu.

◀ Foto: erakogu
8 maari

Kõrtsi talu
Foto: erakogu ▶

▶ Foto: erakogu
Varbla apteegimaja

Detailplaneeringu kehtestamise teade

Margus Källe
Lääneranna valla planeeringute spetsialist

Lääneranna Vallavalitsus kehtestas 07.02.2024 korraldusega nr 58 Mereäärse küla Kopli maaüksuse (katastritunnus 86301:004:0481, pindala 7,01 ha) detailplaneeringu. Planeeringu eesmärk on hoonestusala ja ehitusõiguse määramine elamu ja selle abihoonete rajamiseks. Detailplaneeringuga ei nähta ette Kopli maaüksuse jagamist.

Planeeritava ala suurus on 0,9 ha, sellel asuvad suvila ja puurkaev. Suvila likvideeritakse. Lubatud hoonete arv krundil on 1 elamu ja 3 kõrvalhoonet, hoonete ehitisealune pind on 600 m², kõrgus elamul 9 m ja kõrvalhoonetel 5 m. Piirded on lubatud rajada ainult ümber hoonestatava õueala. Juurdepääs planeeringualale on Mereäärse teelt. Reovesi on kavas koguda kogumismahutisse või kasutada omapuhastit reovee bioloogiliseks puhastamiseks. Detailplaneering on kehtiva Varbla valla üldplaneeringu kohane. Planeeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulisi keskkonnamõjusid, võimalikud on tavapärase ehitustegevusega kaasnevad ajutised riskid ja negatiivsed mõjud. Detailplaneeringuga saab tutvuda Lääneranna valla [veebilehel](#).

Lääneranna Vallavolikogu kehtestas 08.02.2024 otsusega nr 167 Virtsu aleviku Virtsu park 4 maaüksuse (katastritunnus 19502:003:0003) detailplaneeringu. Planeeritava ala suurus on 1,14 ha. Detailplaneeringu eesmärk on Virtsu park 4 maaüksusel 3 elamukrundi moodustamine, kruntide ehitusõiguse määramine ja taristuga varustatuse lahendamine.

- » Krundi lubatud suurus on vähemalt 3000 m²;
- » Ehitusalune pind kuni 250 m²;
- » Hoonete arv 3;
- » Põhihoone kõrgus 10 m;
- » Abihoone kõrgus 7 m, kuni 2 korrust.

Juurdepääs planeeringualale on Pargi tänavalt ja Puhtu teelt. Krundid ühendatakse ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga. Planeeringuala loodeosale ulatub muinsuskaitsealune Virtsu mõisa park, pargi piirdemüür ja müüri kaitsevöönd. Mõisa pargi ja piirdemüüri kaitsevööndisse uusi ehitisi ei kavandata.

Detailplaneeringuga muudetakse kehtivat Hanila valla üldplaneeringut, üldkasutatava maa juhtsihtotstarve muudetakse planeeritaval alal osaliselt elamumaaks. Planeeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulisi keskkonnamõjusid, võimalikud on tavapärase ehitustegevusega kaasnevad ajutised riskid ja negatiivsed mõjud. Detailplaneeringuga saab tutvuda Lääneranna valla [veebilehel](#).

Aprillist muutub bussiliini L21 väljumisaeg

PÜTK

Vedaja ettepanekul muudetakse bussijuhtide töö- ja puhkeaja korrastamiseks bussiliini L21 Lihula-Virtsu tagasisõidu suunal veerand tundi varasemaks. Virtsu sadama peatusest senise 15.45 asemel väljub buss kell 15.30. Muudatus võimaldab sujuvat ümberistumist liinidele nr 52 Lihula-Oidrema-Lõpe-Kalli-Irta-Koonga ja nr L12 Lihula-Rumba-Kloostri-Lihula, mis väljuvad Lihulast kell 16.00.

Uus sõiduplaan hakkab kehtima 01.04.2024. Liiklus toimub koolipäevadel. Liini teenindab AS GoBus.

E-R koolipäevadel	Peatus	E-R koolipäevadel
14.25	Lihula	15.54
14.27	Tööstuse	15.52
14.30	Jõe	14.49
14.31	Nurme	15.48
14.33	Tuudi	15.46
14.34	Vagivere	15.45
14.36	Karuse kalmistu	15.43
14.37	Koti	15.42
14.40	Kõmsi	15.39
14.42	Hanila	15.37
14.44	Sillukse	15.35
14.47	Virtsu	15.32
14.49	Virtsu Sadam	15.30

Ülevaade Lääneranna valla 2024. aasta eelarvest

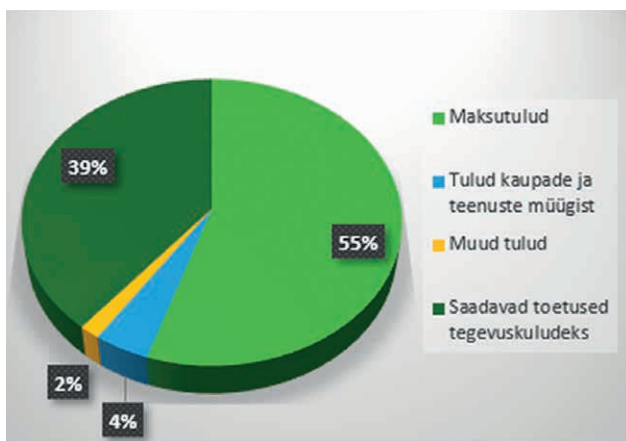
Ingvar Saare, Lääneranna vallavanem

Valla põhitegevuse tulude eelarve on käesoleval aastal 10 mln eurot, mis on 2023. aastaks planeerituga võrreldes 0,77 mln euro võrra kasvanud. Suurimaks tuluallikaks on üksikisiku tulumaks, mille laekumiseks prognoositi 5 mln eurot ja mis moodustab Lääneranna valla põhitegevuse tulude prognoosist 51% ehk veidi üle poole.

Põhitegevuse kulud koosnevad tööjõukuludest, majandamiskuludest, antavatest toetustest tegevuskuludeks ja muudest tegevuskuludest. 2024. aasta põhitegevuse kuludeks on u 9 miljonit eurot, mis jääb möödunud aastaga samasse suurusjärku. Laenukohustuste summa seisuga 31.12.2023 on ligi 4 miljonit eurot ja tagasimakstav laenusumma on sel aastal u 535 000 eurot.

Lääneranna valla 2024. aasta eelarve eelnõu menetlus möödus varasemaga võrreldes optimistlikumas meeleolus. Kui eelmisel aastal oli põhifookus kulude kokkuhoidul, et tagada laenumaksete teenindamise võime, siis käesoleval aastal on jooksva aasta tulude-kulude vahe kavandatud nii, et tagab mõningase investeerimisvõimekuse. Ilmselt on vallavolikogu otsused teenusvõrgu korrastamiseks avaldanud positiivset mõju valla finantspositsioonile. Teenused, sh õppekohad on tagatud, kuid kulu teenuste osutamiseks on vähenenud. Kõikide muude kulude kasvu (käibemaks, palgasurve) olustikus ei ole liigseks optimismiks põhjust, kuid teenusvõrgu kohandamine võimaldab kulude kasvu paremini hajutada. Omavalitsuse toimimise tagamiseks on Lääneranna valla vaates hädavajalik riiklik KOVide rahastusmudeli ülevaatamine ning lisavahendite leidmine vähem tulusate KOVide toetamiseks, sest lõputult ei saa optimeerida.

Eelarvet detailsemalt vaadates selgub, et omavalitsuse rahalist seisu mõjutab positiivselt tulude kasv, mis on tingitud üksikisiku tulumaksu KOVile eraldatava osa arvestuse muutusest. Seda ka olukorras, kus eelnõus on arvestatud mõnevõrra tagasihoidlikuma laekumisega võrreldes regionaalministeeriumi esitatud võimaliku prognooslaekumisega. Tulumaks laekub valla eelarvesse kahes osas. Esiteks arvestatakse 11,89% iga inimese brutopalgalt ning teiseks 2,5% pensionitest. Võrreldes eelmise aastaga on vähenenud toetusfondi eraldis, sest alates käesolevast aastast arvestatakse matusetootus, asendus- ja järelhoolduse ning pikaajalise hoolduse toetus tulumaksu laekumise hulka. Samal ajal kasvas tasandusfondi eraldis.

Joonis 1. Põhitegevuse tulude jaotus.

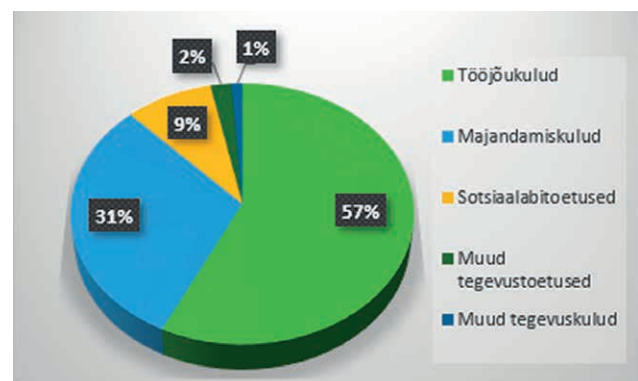
Eelmisel eelarveaastal üle kahe ja poole korra kasvanud intressikulud jätkavad kasvu ka käesoleval aastal, suurenedes võrreldes 2023. aastaga u 23%. Siiski võib eeldada, et eelnõus kavandatud kulu on maksimaalne ning tegelik täitmine osutub Euribori langedes mõnevõrra väiksemaks. Eelarve eelnõu kajastab õpetajate palgatõusu 1820 euroni, kuigi riigieelarves lehe trükkimiseku ajaks veel vastavat muudatust sisse viidud ei ole. Õpetajate palgakasv tingib palgasu rve teistel ametikohtadel, mistõttu on eelarves arvestatud mõningase palgatõusuga, mh riikliku miinimumpalga kasv 95 euro võrra 820 euroni. Kui õpetajate palkadeks annab riik toetust, siis näiteks lasteaia personali palgatõusuks riik märkimisväärselt lisaraha ei eralda. Vald on otsustanud 2024. aastal hoida lasteaiaõpetajate palgataseme vähemalt 90% juures õpetajate palgast ning tagada tugispetsialistidele õpetajate alampalgaga võrdväärse töötasu.

Pärast koolivõrgu korrastamise otsust on jätkuvalt menetluses kolm kohtuvaidlust viiest. Nende vaidlustega seoses tekkivate kulude katmine on arvestatud vastavalt nende tekkele reservfondist. Osaliselt just kohtuvaidluste tõttu ei ole täielikult ellu viidud koolide ja lasteaedade ruumimuudatusi, kuid need on kavas viia ellu 2024. aastal (Lõpe lasteaia ruume Lõpe klubi arvelt lahendada, Virtsu lasteaia ruume kohandada, vt investeerimistegevuse osa). See, kas kohtuvaidlused jätkuvad ja sellega kaasnevad kulud kasvavad, sõltub käesoleval hetkel ainult kaebajatest.

Võrreldes I lugemisega vähenes eelarve kinnitamise ajaks põhitegevuse tuleml 151 000 võrra, mille on tinginud erinevate kuluartiklite prognoositav kasv kokku u 215 000 eurot. Kulude kasvu veab eelkõige personalikulude kasv. Majanduskulude osas tõstab kulusid eeskätt teiste KOVide lasteaedades käivate laste kohatasude tõus ja pikaajalise hooldekodukoha vajaduse kasv. Sotsiaalabitoetuste (413) kasv on tingitud eelkõige üldhooldusega kaasnevate kohatasude kasvust, sest prognoositud 72 kliendi asemel on täna teenusel olevate klientide arv kasvanud 78ni.

Tegevus-, sh majandamiskulude vähendamine peab jätkuvalt olema valla eesmärk ning 2024. aastal kavatakse seda saavutada järgmiste meetmete abil:

1. teenusvõrgu ümberkorraldamine, sh juhtimise koondamine ühendasutuste alla;
2. valla tegevuseks mittevajaliku vara võõrandamine;
3. investeringud hoonete energiatõhususe parandamiseks.

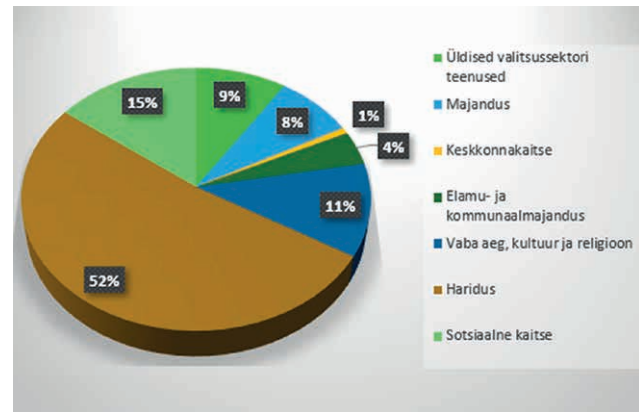

Joonis 2. Põhitegevuse kulude eelarve.

Investeeringutest on töös Lihula mõisa viinaaida rekonstrueerimise projekt. Uue koolihoone rahastamiskava on esitatud eelarvestrateegia osana ning lähtutakse sellest. Lähiajal on avanemas mitmed toetusmeetmed, näiteks kergliiklusteede rajamiseks (Koonga kergliiklustee projekt on arvestatud maanteetranspordi tegevusalal). Eelarve II lugemisel lisati 50 000 eurot Lihula Kultuurimaja katuse remondiks. Vallavalitsus on 31.01.2024 esitanud taotluse Lihula lasteaia energiatõhususe töödeks (fassaad, aknad, katus) toetuse saamiseks. Tööde tegemine sõltub sellest, kas taotlus saab positiivse otsuse või mitte. Tööde täpne maksumus selgub hanke käigus peale positiivse toetusotsuse saamist.

Valla teede ehitusse ja hoonete renoveerimisse on planeeritud omaosalusena investeerida 1 200 000 eurot. Põhivara soetusena on toodud nii omavahenditest planeeritavad investeeringud, projektitoetuse otsuse saanud investeeringud kui ka need projektid, mille

kohta esitatakse toetuse taotlused eelarveaastal. Juhul kui projekt rahastust ei saa, siis jäävad eelarves täitmata nii tulud kui kulud.

Joonis 3. Põhitegevuse kulude osakaal valdkondade lõikes.

Investeeringutegevuse kulud on planeeritud alljärgnevalt:

Põhivara soetus	Eelarve	Toetus	Omaosalus
Valla teede ehitus	200 000		200 000
Lihula mõisa viinaaida renoveerimine	1 309 489	921 510	387 979
Vatla külamaja projekteerimine	12 000		12 000
Lihula Gümnaasiumi rekonstrueerimine ¹	1 136 779	1 136 779	
Lihula Kultuurimaja katuse remont	50 000		50 000
Varbla kooli aed	14 000		14 000
Virtsu lasteaia kooliks kohendamine	50 000		50 000
Lõpe lasteaia rekonstrueerimine	200 000		200 000
Lihula lasteaia renoveerimine ²	945 000	640 500	304 500
Kokku	3 917 268	2 058 289	1 218 479

Sihtfinantseerimine põhivara soetuseks			
Hajaasustuse programm	90 000	45 000	45 000

Lihula mõisa viinaaida renoveerimine	1 309 489	921 510	387 979
sh Norra RÜ projekti toetus	625 000	500 000	125 000
sh RTK Norra RÜ projekti lisavahenditest		166 666	41 667
sh MATA projekti lisavahenditest		254 844	84 948
sh Projekti tervikmaksumuse kalline mine hanke tulemusel.			136 364

¹ Lihula Gümnaasiumi uue hoone ehitamisel lähtutakse Lääneranna valla eelarvestrateegias 2024–2028 toodud rahastamis põhimõtetest, sh toetuste taotlemisel hoone rajamiseks.

² Tööd on kavas teostada meetme „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine moderniseerimisfondist 2023“ raames

Detailsema eelarvekavaga saab tutvuda Lääneranna Vallavalitsuse [dokumendiregistris](#).
Lääneranna valla eelarvestrateegia 2024–2028

Eesti Vabariigi 106. aastapäeva sündmuste kokkuvõte

Eesti Vabariik ei ole meile sülle kukkunud. Selle taga on inimesed, kes väärivad mäletamist ja tunnustamist. Lääneranna vallas asetati kombekohaselt pärjad Mihkli kalmistul Vabadussõja ausambale ja Lihula Vabadussõja mälestussamba jalamile. Vaba Eesti riigi 106. aastapäeva tähistati suurejooneliselt Lõpe Klubis ja Metsküla rahvamajas.

22.02 Eesti Vabariigi 106. aastapäeva tähistati Lääneranna valla kontsert-tunnustusõhtuga Lõpe Klubis. Piduliku sündmuse peakorraldaja oli klubi juhataja Kristel Rohumägi. Kõne pidasid Lääneranna Vallavolikogu esimees Armand Reinmaa ja Lääneranna vallavanem Ingvar Saare. Valla nimel anti üle 45 tunnustust. Esines instrumentaalansambel La Phoenix. Õhtut juhtis näitleja ja Koidula muuseumi juhataja Elmar Trink.

23.02 Kaitseliidu Lihula üksikkompanii, Naiskodukaitse ja Lihula Gümnaasium tähistasid Eesti Vabariigi 106. aastapäeva. Kell 11.20 toimus Lihula Gümnaasiumis aktus, millele järgnes ühine rongkäik Lihula Vabadussõja mälestussamba juurde. Peale pidulikku rivistust asetasid Kaitseliidu liikmed ja Lääneranna vallavanem Ingvar Saare pärjad ausamba jalamile.

24.02 Mihkli kalmistul pidas kõne Toomas Maarand, pärjad Mihkli vabadussõja ausambale asetasid kaitseliitlased Jaanus ja Jana Ots ning Lääneranna vallavanem Ingvar Saare.

24.02 Toimus MTÜ Metsküla Kooli ja Metsküla kogukonna traditsiooniline Eesti Vabariigi aastapäeva aktus-pidu Metsküla rahvamajas. Kõne pidas Püü Polma. Esinesid rahvatantsijad.

EV 106 aastapäeva kontsert-tunnustusõhtul esines LaPhoenix ja õhtut juhtis Elmar Trink.

Fotod: Eric Reisel

Fotod: Merike Pikkmeets

Pärast pidulikku aktust toimus ühine rongkäik Lihula Vabadussõja mälestussamba juurde.

Mihkli Vabadussõja ausamba juurde asetati pärjad.

Foto: erakogu

Lihula Gümnaasiumis esinesid rahvatantsijad.
Foto: Merike Pikkmeets

Eesti sünnipäev Metskülas

Maris Altmann
MTÜ Metsküla Kool ja kogukonna liige

Metsküla rahvamaja kuldsel põrandal lendlesid vabariigi aastapäeval meie riigi auks ja uhkuseks triibuseelikud, ruuduseelikud ja lilltikandid. Kirivöö kirjud muustrid joonistasid välja siluette, pitsid ja patsid palistasid uhkusega pidulisi.

On pidupäev! Jah, on Eesti Vabariigi 106. sünnipäev!

Veel aasta eest olime kindlad – kindlad endas ja enda püsivuses, enda riigis ja inimestes. Kas täna ka? Kas Eesti 106. sünnipäev on teistsugune, kui oli eelmine? On meil kergem või raskem? Kas oleme ebakindlamad kui kunagi varem – või hoopis enesekindlamad? Kas me rahvas on väsinud või on käsil alles hoovõtt tegutsemiseks? Ilmselt meie kõigi kõige suurem küsimus on: „Kuidas jääda püsima?“

Vabariigi aastapäeva kontsert-aktus andis aega mõtiskleda nende küsimuste üle ning samal ajal ka jõudu ja hingele kosutust. Andis ruumi, kus tunda üksteise toetust, hingata sisse ja välja ning olla tänulik nende inimeste eest, kes täna Metsküla rahvamajja kogunesid. Vaadata kõrvalistujale silma ja talle naeratada! Me olime Metskülas koos, üksteisega ja üksteisele, et tähistada ja pidada hingamispäeva.

Keereldes-pööreldes lendlesid kirjude triibuseelikute sihvakad siugjad triibud kui liikuvas pildid mööda saali kuldset alleed. Need muustrid ongi meie rahva pärimus, nendesse triipudesse on kootud tunded, soovid, head

mõtted ja jõud. Just need annavadki pidupäevale õige värvi ja meeleolu, et hetkeks unustada raskused, et tunda üksteisele toetumist ja ütehoidvust. Need panevad jalad tantsurütmis tatsuma ja südame tukslema, panevad hinge helisema ja annavad kodusoojust.

Metsküla koolipere ja kogukond tähistasid 24. veebruaril Eesti Vabariigi 106. sünnipäeva traditsioonilise aktus-peoga Metsküla rahvamajas. Saal sai jälle puupüsti täis, meid oli üle saja inimese. Imelise kõnega ter vitas pidulisi taas Püü Polma, kelle mõtisklused meie riigist, riigikaitsest ja Metsküla kooli olulisusest töid paljudele pisara silma.

Olenemata erimeelsustest on Metsküla kool oluline nii meie riigile kui Lääneranna vallale ja meie inimestele. Kuigi kohtuveskid jahvatasid sel nädalal meile mõrusid uudiseid, ei ole see kindlasti selle loo lõpp. Meie võitlus kooli säilimise pärast kestab edasi – pidupäeval rahvamajas sinimustvalgeid lippe lehvitatud särasilmade koolirõõmu nimel.

Kõigile toetajatele korraldasime live-ülekande 8. märtsil, kui siinsamas rahvamajas toimus toetuskontsert „Metsküla koolitunne“, mida sai jälgida [Koolitunne – Metsküla algkool \(metskylakool.ee\)](https://www.metskylakool.ee).

Palju õnne veel kord, Eesti Vabariik!

Hanila liigub pärimuskultuuri tuules | Eha Raja Hanila Lauulu- ja Mänguseltsi juhatuse liige

Käes on Hanila Lauulu- ja Mänguseltsi (LMS) kahekümne esimene tegevusaasta. 20. aastapäev on väärikalt peetud, kõik seltsis osalenud ning sõbrad ja abilised tänatud, mälestused heietatud ja palju neist lavale toodud. Kõik liikmed tegutsevad hea meelega edasi. Juhtorganiks on kolmeliikmeline juhatus: Vello Tüür, Andri Lobjakas ja Eha Raja.

Ka 2024. aastaks on juba teada palju üritusi, kus üles astume. Selleks on tarvis repertuaari koguda, käia vanemate inimeste jutul, et vanu laule, tantse, pillilugusid, rahvajutte koguda. Need tuleb ka talletada, osad etendamiseks ja teistele näitamiseks selgeks õppida. Meie seltsis on praegu 25 liiget. On olnud ka 40 rahvakultuuri huvilist. Aeg teeb oma töö, meie hulgast on 16 tänaseks mälestuste maal. Põhjus peitub veidi ka selles, et alustasimegi eakamate inimestega, kes juba teadsid ja oskasid vana ja pärimuslikku.

Koosneme kolmest rühmast: vanaemade tantsurühmas Värten on kaksteist prouat. Ülejäänud on pillimehed, keda kutsume kapelliks Keps. Kapelli koosseisus on mitmesuguseid huvitavaid pille, näiteks suupill, jauram, pingipill, erinevad trummid, pesulauapill, tamburiin jm. Viisipillidest on akordionid, löötsad, karmoškad, ka mitmeotstarbelised kitarrid. Nagu pillide hulgast nähtub, on iga pillimees võimeline kätte võtma mitut pilli järgemööda. Kahjuks ei ole kandle- ega viiulimängijat. Tähtsamate esinemiste puhul, näiteks Baltica Festivalil või külaskäigul Leetu sõprusrühma Svirbe juurde, oleme palunud sõpru meile appi nii viiulil kui kandelil. Proovime muidugi neid oma tegevusse pöörata. Parematel aegadel tegutses kolmandana ka naisansambel. Kahjuks on see tänaseks täitsa kokku kuivanud, kui lisandub huvilisi, puhume ka ansamblile taas elu sisse.

Kapellil on solistid olemas. Üks neist hakkas meie juures käima juba 12-aastasena. Ega ta siis veel muud peale laulmise osanudki. Nüüd on poiss 21, õpib Viljandi Kultuuriakadeemias ning pole pilli, mida ta ei mängiks. Muidugi on jutt Andri Lobjakast. Meie juures pole aega enam igal nädalal käia, aga pole vajagi, tuleb ja teeb, mis vaja.

Teine samalaadne näide on Mary-Helena Veerits, kes hakkas koos vanaemaga nelja-aastasena Hanilas käima ja meiega koos laulma. Vanaema Anne on muidugi ka väga erilise andega proua: ta mängis kapellis akordionit, nüüd oskab ka karmoškata. Kõige toredam on aga

see, et ta seab ise laule: nii viisi kui ka väga armsad sõnad. Kapelli kavas on tema lugusid mitu. Pikka aega oli meie seltsi muusikajuht Rein Öuema, kellele meeldis pingipill, muidugi valdas ta suurt hulka pille. Väga mõnusalt laulis Rein küla lorilaule. Temale tuhat tänu kõige ilusa eest! Veel tuhat tänu järgmisele muusikajuhtile Valvo Valgurile!

Veidi ka Värtnast. Tantsulusti naudivad mitmes vanuses proudad, on olnud üheksakümneseid, kaheksakümneseid ja nooremaidki. Kolm neist – Aime Mäemurd, Saima Ristikivi ja Eha Raja, kes ka juhendab –, tantsivad esimesest päevast peale. Tore oli see, kui Helle Lilleoja Tekkel tuli tantsima koos kuueaastase tütre Önnela Lilleojaga, kes on nüüd juba ise ema. Ka selle pere poeg Siim käis meil väga noorena laulmas. Toreda üllatuse pakkus ta meie juubeliteol, tervitades ilusa lauluga. Aitäh!

Värten on õppinud selgeks üle 45 tantsu. Enamikuga neist oleme esinenud kodukandis, üle Eesti ning mitu korda Leedus, Lätis ja Soomes.

Rahvarõivad muretses iga tantsija ise, kes oma kirstust, kes õmbles või lasi õmmelda. Aga ikka paikkondlikud, oma küla riided. Meie Värtna eripära võrreldes teiste tantsurühmadega on see, et tantsime oma kapelli muusika saatel. Elava muusika saatel tantsida on oi kui palju toredam! Eks me oleme oma Kepsule üsnagi palju meelehärmi valmistanud, aga teisiti lihtsalt ei saa ning kõik laabub alati. Värten teeb maani kummarduse teie ees!

Nii me toimetame ikka edasi. Esmajärjekorras korraldaksime hea meelega veel paaris-kolmes paigas juubelikontserdi. Suur töö on repertuaari leidmine, millega tegelevad kõik. Sooviks ka meesliikmetele rahvarõivad saada, uusi pille muretseda, sõpradele külla sõita.

Väga suure tänu ja kummarduse teeme Kõmsi rahvamaja töötajatele: Leale ja Hellele! Oleme saanud teilt nii palju abi, toetust, soojust ja valgust. Oleme õnnelikud, et meid on märganud Lääneranna Vallavalitsus, kes rahuldab seltsi rahataotluse sünnipäevapeoks. Oleme valmis ka valla üritusi toetama. Suur-suur aitäh!

Täname südamest kõiki, kes meid juubeliteole õnnitlema tulid!

Hanila Lauulu- ja Mänguseltsi 20. aastapäeva tähistati rahvarõivais.

Seltsi 15. aasta juubelil oli koosseis pisut teine.

Lääneranna raamatukoid saavad endale nutika kapi

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Lääneranna valla raamatukogude külastatavus ja laenutuste arv on aja jooksul langenud. Selleks, et lugejate arvu säilitada ja kasvatada, võttis vald nõuks paigaldada Lihulasse raamatute laenutuskapi, mida teistes Eesti linnades tuntakse ka targa kapi ja nutikapi nime all. Lihula raamatukoguhoidjad ei ole kapile veel nime mõelnud, aga tegelevad sellega.

Lääneranna Vallavalitsuse arendusspetsialist Raina Jeeberg on veendunud, et tänu peagi paigaldatavale laenutuskapile muutub raamatukoguteenuse kättesaadavus senisest oluliselt paindlikumaks ning võimaldab raamatute laenutamist laiemale ringkonnale. „Õue paigaldatud raamatukapp võimaldab lugejatel aega paremini planeerida, kuna raamatute laenamine ja tagastamine ei sõltu enam raamatukogu lahtiolekuajadest. Laenutuskapist saavad kasu nii senised kui ka lisanduvad laenutajad, nii Lihula kui ka valla teiste piirkondade elanikud, kes valla keskust õhtustel aegadel või nädalavahetustel külastavad. Teiste omavalitsuste kogemuse näitel kasutab enamik lugejaid laenutuskappi nädalavahetustel ning õhtuti kella 20–21 paiku,“ täiendab Jeeberg.

Raamatusõbrad peavad paremaid aegu paar kuud ootama. Jeebergi sõnul tegeletakse hankega märtsis-aprillis ja tõenäoliselt paigaldatakse kapp juunis. Lääneranna raamatukogu direktor Tiiu Aasrand täpsustab: „Raamatukapp hakkab paiknema Lihula raamatukogu esiküljel, on 23-kohaline ning raamatute kättesaamisvõimalus 24/7. Täpsem teave ja raamatukapi kasutusjuhendid tulevad siis, kui kapp on paigaldatud.“

Raamatukapp on osa raamatukogude reformist

Mullu suleti Lääneranna vallas neli raamatukogu: Kirbla, Metsküla, Saulepi ja Tuudi raamatukogu, kaks neist – Kirbla ja Saulepi – töötavad edasi Lihula raamatukogu teeninduspunktidenä ning on avatud ühel päeval nädalas. Jeeberg põhjendab: „Teenuse pakumise korrastamisel võeti arvesse kinnisvara olukorda, raamatukogude külastatavust, inimeste käitumisharjumuste muutust ning nende võrgustikupõhist paiknemist. Selle tulemusena kaaluti raamatukapi paigutamist Tuudile, kuid pärast arutelu raamatukoguhoidjate

Foto: Adobe pildipank

ja mõne kohaliku ei nähtud selleks vajadust. Peamiseks põhjuseks oli asjaolu, et enamik lugejaid käib valla keskses muude teenuste tõttu või tööl ning saab ka raamatukoguteenust kasutada Lihulas.“

Lääneranna Raamatukogu viis läbi küsitluse, millele vastas 57 inimest, vastajatest 81% olid naised ja 19% mehed vanusevahemikus 13–60+. Küsimusele „Kui Lihula raamatukogu juures oleks raamatukapp, kas te kasutaksite seda?“ jagunesid vastused järgnevalt: 82,5% vastas küsimusele „Jah“ ning 12,3% vastas „Ei“.

Ülejäänud 5,2% jagunesid võrdselt järgmiste vastusevariantide vahel:

- » „Tagastust kasutan ka praegu, laenutuse osas pigem kahtlen“
- » „Eelistan siiski raamatukogust raamatut võtta ja loodan, et raamatukogu on edaspidi avatud ka laupäeval. Kindla raamatu kättesaamisel võin kasutada raamatukappi“
- » „Tahaks nädalavahetusel ise valima tulla“

Vallavalitsus koostöös Lihula raamatukoguga esitas möödunud aasta lõpus Kultuuriministeeriumi korraldatud rahvaraamatukogude arendusprojektide taotlusvooru toetuse taotluse raamatute laenutuskapi soetamiseks. Taotleti 3930 eurot, mille suhtes komisjon langetas positiivse otsuse. Lääneranna Vallavalitsus maksab omaosalusena sama suure summa.

Veaparandus

Lääneranna Teatajas nr 3/24 ilmub uue ilmakodaniku Karl Ljubimovi, tänukirja saajate Ülle Andrea ja Hille Volbergi nimi trükiveaga.

Toimetus vabandab siiralt.

ÜLEVADE
LÄÄNERANNA
VALLAVALITSUSE
TEGEVUSEST

ÜLEVADE
LÄÄNERANNA
VALLAVOLIKOGU
TEGEVUSEST

Märka ohtu: algav kevadhooaeg toob kaasa mürgistused taimekaitsevahenditest | Triinu Tähe kommunikatsioonispetsialist

Erinevad taimekaitsevahendid ning putukate ja näriliste tõrjeks kasutatavad ained toovad igal kevadel kaasa umbes sama palju mürgistusjuhtumeid kui sügiseti seente söömine.

„Lähenev kevad ja algavad aiatööd meelitavad inimesi aina enam õue. Aiatöödega käivad kaasas ka erinevad taimekaitsevahendid ja väetised, mis võivad aga hooletu käitlemise korral olla inimesele ohtlikud,“ sõnab Terviseameti Mürgistusteabekeskuse juht Mare Oder. „On väga oluline, et aeda kahjurit eest kaitsma tõtates ei unustataks ka ennast kaitsta – kindad kätte, mask ette, prillid pähe. Ja kindlasti tasub lugeda kemikaali pakendilt juhendeid selle ohutu kasutamise kohta,“ rõhutab Oder.

Mürgistusinfoliinile 16 662 tehtud kõnedest ilmneb, et üks kümnest kemikaalimürgistusjuhtumist on tingitud taimekaitse- või putukatõrjevahendi valest kasutamisest. Kokku on sel teemal infoliinile helistatud ligi 1450 korral. Kui enim õnnetusi on põhjustanud putukate ja näriliste tõrjevahendid, siis eelmisel aastal sagenesid väetistega seotud juhtumid. Kevadsuvisel hooajal lisanduvad mürgistused taimekaitse- ja umbrohtõrjevahendite tõttu.

Ka Tallinna Botaanikaia taimekaitse spetsialist Pille Hermann tõdeb, et sageli kasutatakse taimekaitsevahendeid valesti ning ei järgita kasutusjuhiseid.

„Arvestada tuleb näiteks tuule suunaga, mistõttu tasub enne õues kemikaalidega toimetama asumist teavitada teisi koduseid ja naabreid,“ räägib Hermann. „Umbrohu tõrjumiseks mõeldud vahendit kasutades tuleb kõigepealt veenduda, et see ei oleks mitmekordse kangusega kontsentraat. Samuti tasub enne tõrjevahendi kasutamist mõelda, kas see on ka tegelikult vajalik või on olemas muid alternatiive.“

Mida kevadhooajal silmas pidada?

- » Kui kaitsed aeda, kaitse ka iseennast!
- » Enne kemikaali kasutamist tutvu toote kasutusjuhendiga ning järgi seal soovitatut!
- » Loe pakendilt tooteinfot! Sealt saad ka teada, kuidas end konkreetse tõrjevahendi kasutamisel kaitsta. Näiteks õunapuid pritsima minnes kannu kindlasti maski, prille ja kindaid. Vajaduse korral tuleb kanda ka spetsiaalset kaitseriietust.
- » Hoia tõrjevahendeid lastele kättesaamatus kohas!

Mida teha, kui kahtlustad mürgistust?

- » Taimekaitse- või putukatõrjevahendi sissehingamisest või allaneelamisest põhjustatud mürgistuse esmasteks sümptomiteks on hingamisteede ärritus, iiveldus, oksendamine, kõhuvalu ja -lahtisus.
- » Mürgistused on ohtlikud just väikelastele, eakatele ning kroonilistele haigetele, kelle organism reageerib kemikaalidele tugevamalt.
- » Kemikaalimürgistuse korral loputa esmalt suu veega. Ära aja kannatanut oksendama, vaid anna talle väikeste lonksudena vett, et allaneelatud kemikaali lahjendada. Tee kindlaks toote täpne nimetus ja/või toimeaine ning hinda võimalikku allaneelatud kogust.
- » Olukorra ohtlikkuse hindamiseks ning õigete tegevusjuhiste saamiseks helista mürgistusinfonumbrile 16 662. Helistamine on anonüümne ning nõuandeliin on avatud ööpäev läbi.

Kaitstes aeda, kaitse ennast!

Kasutades taimekaitsevahendeid, kannu prille, kindaid ja maski.

 TERVISEAMET

 Mürgistusinfo
16662

Eestis satub igal aastal turvakodusse ligi kolmsada last

Silja Kessler, Sotsiaalkindlustusameti asendushoolduse teavitustegevuse peaspetsialist

Sotsiaalkindlustusamet on otsimas juurde seitset peret, kes suudaks ajutiselt perekonnast eraldatud või kriisiolukorda sattunud lapsele pakkuda turvalist võimalust viibida perekeskkonnas. Aktiivseid kriisihoiduspereid on Eestis praegu kolm ja uusi peresid on lisandumas, aga vajadus selliste perede järele on märksa suurem.

Kriisihoiduspere viibimine annab lapsele võimaluse saada osa toimivast perekonnast, mis mõne lapse jaoks on esmakordne kogemus. Kriisihoiduspere viibib laps mõnest päevast kuni kolme kuuni (vajadusel kauem), kuni selgub lapse pikaajaline elukorraldus. Pere peab olema valmis last vastu võtma lühikese etteteatamisega ehk olema väga paindliku elukorraldusega. Samuti peab pere olema valmis vastu võtma erinevas vanuses lapsi, kriisihoiduspere ei saa perre tuleva lapse vanust valida.

Mitu last sai 2023. aastal kriisihoiduspere abiga?

Läinud aastal vajasisid kriisihoiduspere abiga eriti just väikelapsed – 13st lapsest 8 olid nooremad kui 18-kuused. 2023. aastal pakkus lastele hoolt ja armastust 6 kriisihoiduspere.

Lapsed viibisid kriisihoiduspereades kolmest päevast kuni erandkorras kaheksa kuuni. Noorim lastest oli vaid 6-päevane, vanim 11-aastane.

Kriisihoiduspereades on lapsed naasnud koju või liikunud edasi lapsendajaperre, hoolduspere, eestkostele või perekodusse.

Eesti kriisihoiduspereades – kes nad on?

Kriisihoiduspereades on tavalised pered. Nende seas on nii lastega kui ka lasteta peresid. Osades peredes tervitavad lapsi lisaks pererahvale ka kassid, koerad, kitsed, lambad, haned, papagoid, merisead ja teised linnud-loomad, kes pakuvad igapäevast paiteraapia võimalust. Ühes peres on ka koolitatud teraapiakoer.

Peredel on erinevad huvid ja oskused, aga neid ühendab soov pakkuda hoolitsust ja tuge lapsele keerulisel eluperioodil, samuti on neil traumeeritud laste eest hoolitsemise kogemus.

Peredesse on oodatud nii eesti- kui venekeelsed lapsed, mõned peredest on valmis vastu võtma ka mitu ühe pere last. Kui 2022. aastal viibis ühes kriisihoiduspereades korraga sama pere kolm last, siis 2023. aastal olid kriisihoiduspereades lapsed ühekaupa.

Aktiivseid kriisihoiduspereades on Eestis praegu kolm ning nad asuvad Tallinna kesklinnas, Tapal ja Toila vallas.

Miks on kriisihoiduspere parem kui turvakodu?

Ühiskonnana peame loomulikuks ja õigeks, et laps kasvab peres. Kahjuks ei ole kõikidel lastel seda võimalust vanemate haiguse, sõltuvusprobleemide, hooletussejätmise jm põhjustel. Kui lapse eest ei saa hoolitseda sugulased või teised lähedased inimesed, saab lapse eest ajutiselt hoolitseda kriisihoiduspere. Kõik lapsed vajavad oma ellu üht turvalist täiskasvanut, keda usaldada, eriti kriisiolukorras. Kriisihoiduspere pakub lapsele turvatunnet ja kindlat inimest, avades lapsele oma

kodu ukse ja südame. Kriisihoiduspere hoolitseb lapse eest oma kodus, ei ole töövahetusi, mille lõppedes kriisihoiduspere vanem läheb lapse juurest ära koju.

Perekeskkonnas saab laps rahulikumalt ja suurema toega taastuda traumast, mida perest eraldamine on talle põhjustanud. Kriisihoiduspere saab keskenduda lapsele ja tema vajadustele, kuna ei pea aega ja tähelepanu jagama paljude laste vahel. Kriisihoiduspereades on osa lapsi teinud arengus märgatavaid edusamme, sest hooliv ja turvaline perekeskkond pakub kriisiolukorras lapsele palju enamat, kui vaid põhivajaduste rahuldamist.

Ehk saad just sina pakkuda hoolt ja armastust lapsele, kes ei saa kasvada sünniperes?

Sotsiaalkindlustusamet otsib kriisihoiduspereades, kes pakuksid ajutist hoolt lastele, kel pole oma kodus enam turvaline.

- » Kriisihoiduspere tagab lapse vastuvõtmise kahe tunni jooksul. Nii jõuab laps otse perekonda ega pea viibima vahepeal turvakodus.
- » Kriisihoiduspere vanemaks sobib avatud ja soe inimene, kellel on võimalus ja valmisolek pühenduda lapsele ajal, mil laps seda väga vajab. See eeldab väga paindlikku töö- ja elukorraldust.
- » Kriisihoiduspere saab tasuta koolitused ja ettevalmistuse, kuidas traumakogemusega last aidata.
- » Emotsionaalset ja rahalist tuge pakuvad peredele teenuse korraldajad SOS Lasteküla Eesti Ühing ja Tallinna Lastekodu. Peredele makstakse valmisolekutasu ka siis, kui last parajasti peres ei ole.

Soovid lisainfot? Võta ühendust:

agnes.kulmar@sotsiaalkindlustusamet.ee, 5886 8116.

Kriisihoiduspere kogemusest loe lähemalt: „Kriisihoiduspere ema: Laps tuleb mõnikord öösiti ja katsub mind, et veenduda, et ma olen alles“.

Vaata kriisihoiduspere lugu dokumentaalsarjast „Koduteel“: <https://jupiter.err.ee/1608793297/koduteel-etv>

Foto: erakogu

Sportlased Eerik Pank, Karl Robin Raud, Stefan-Lauri Mölder ja treener Janar Sõber.

Maadleja peab olema tugev nii füüsiliselt kui vaimselt

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Medalid ja karikad on juba ammu koju toodud ja tõenäoliselt koguvad riulitel tolmu, aga see ei vähenda saavutuste kaalu. Lääneranna vallale toovad tuntuks ja loovad positiivset kuvandit paljud sportlikud noored, ent tippu on jõudnud siiski vähesed. 2023. aastal rahvusvahelistel võistlustel suurt edu saavutanud sportlasi tunnustati 22. veebruaril Eesti Vabariigi 106. aastapäeva pidulikul kontsert-tunnustusõhtul Lõpe Klubis. Vallavolikogu esimees Armand Reinmaa ja vallavanem Ingvar Saare andsid Eerik Pangale, Stefan-Lauri Mölderile, Karl Robin Rauale ja Aare Laurenile üle rahvusvaheliste spordi-, haridus- ja kultuurisaavutuste rahalise preemia.

Vibusportlasest Aare Laurenist on Lääneranna Teataja veebiportaalis ja jaanuarikuu paberlehes (1/24) juba pikem artikkel ilmunud. Nüüd uurin, kuidas läheb meie tunnustatud maadlejatel.

Kui vanalt alustasite spordiga ja miks valisite põhilaks maadluse?

Karl Robin Raud: Alustasin spordi tegemisega 5-aastaselt. Valisin maadluse, sest olin sellega juba lasteaias tegelenud ja tahtsin edasi treenida. Lisaks on mulle alati meeldinud kontaktsport.

Stefan-Lauri Mölder: Ma alustasin samuti sportimisega 5-aastaselt lasteaias. Valisin maadluse, kuna see tundus põnev.

Eerik Pank: Sportlase teekonda alustasin 6-aastaselt jalgpallurina, kuid seal trennis sain käia ainult mõned korrad enne, kui Janar Sõber mind maadlustrenni kutsus. Varasemalt polnud ma maadlusega kokku puutunud ega teadnud sellest midagi. Peale kutset jõudis ka perekond arvamusele, et ehk on maadlus ikkagi

minu eriala. Kohe esimeses trennis sain aru, et maadlus meeldib mulle väga, ja seal trennis ma käima hakkasingi. Täna, 15 aastat hiljem olen endiselt arvamusel, et maadlus on lahe.

Millise maadlusala valisite ja kas käite veel mõnes trennis?

KRR: Tegelen enamasti Kreeka-Rooma, sumo- ja rannamaadlusega, aga mõnikord ka korvpalliga.

SLM: Ma tegelen samuti Kreeka-Rooma, sumo- ja rannamaadlusega. Tegelesin ka 9 aastat jalgpalliga, mis andis mulle kiirust ja võhma.

EP: Mina olen pühendunud Kreeka-Rooma maadlusele. Teistest stiilidest erineb see selle poolest, et meie ei või haarata vastast altpoolt võõd ega kasutada võtete sooritamisel jalgade abi. Vastase võitmiseks on põhiliselt kolm varianti: vähemalt 8-punktiline eduseis, hoiad vastase mõlemad õlad vastu matti või oled peale 6 minutit vastasest punktidega ees.

Mis on maadluse juures kõige keerulisem ja raskem?

KRR: Maadluses on kõige raskem tehnika ja füüsiline koormus, mida pead taluma.

SLM: Kõige raskem või keerulisem on erinevate võtete lihasmällu jätmine ja treenimine, aga see tasub end ära.

EP: Maadlus on üleüldiselt väga raske ja palju nõudev spordiala. Me peame olema tugevad nii füüsiliselt kui vaimselt. Hea maadleja on tehniline, jõuline ja hea vastupidavusega. Kõiki neid omadusi tuleb pidevalt arendada rasketes treeningutes. Nädalas teen vähemalt kaheksa trenni, et konkurentidega sammu pidada. Käin ka palju treeninglaagrites, kus saan harjutada õpitud võtteid erinevate vastaste peal, mis on oluline, kuna igal maadlejal on oma stiil.

Kuidas hoiate sportimist ja õppimist tasakaalus?

KRR: Tegelikult ei ole väga raske olla samal ajal sportlane ja õpilane.

SLM: Kooli ajal keskendun kooli asjadele ja kui on treeningud, keskendun trenni asjadele. Olen sellise elukorraldusega harjunud.

EP: Õpin Tallinna Tehnikakõrgkoolis hoonete ehitust. Hoian õppimise järjel, siis ei ole ka laagrites käimisega probleeme, kuna loengud meil kohustuslikud ei ole. Mulle meeldib, et saan spordi kõrvalt hoida pea värskena ja areneda ka teises valdkonnas. Sportimine on minu jaoks võimalik ainult tänu toetajatele – Maru AS, Lääneranna vald ja MTÜ Hanila Toetusgrupp, suur tänu teile.

Milline on tuleviku visioon seoses spordiga? Kas plaanite jätkata?

KRR: Jah, ma plaanin maadluse ja üldiselt spordiga edasi tegeleda.

SLM: Tulevikus tuleb spordi kõrvalt tegeleda ka muude asjadega. Aga spordiga peab alati olema aega tegeleda, see seljataha ei jää.

EP: Minu plaan on saada medaleid täiskasvanute tiitlivõistlustelt ja jõuda olümpiale.

Milline on Janar Sõber treenerina?

KRR: Janar on väga hea treener: ta ei ole liiga karm ega liiga sõbralik. Ta on õpetanud mulle väga olulisi asju nii spordis kui ka elus. Minu eeskujud ongi Janar Sõber ja minu isa.

SLM: Janar on treenerina tore, humoorikas, õpetlik, sõber, tippuviija. Temaga saab alati rääkida, kui midagi on, ja ta ei jäta sind kunagi seljataha, kuna ta usub inimestesse, kellel on suur tulevik spordis veel ees, eriti maadluses. Minu eeskujud ongi Janar ja ka sumotreener Kaido Höövelson.

EP: Janar on treenerina väga tasakaalukas ja motiveeriv. Temaga treenides ei tekkinud kunagi tunnet, et ma ei soovi trenni minna. Ta suutis muuta treeningud ja maadluse minu jaoks piisavalt huvitavaks. Juba mitu aastat ma Janari käe all enam ei trenni, kuid ühendust hoiame pidevalt ning tiitlivõistlustel käib ta kaasas ja tegeleb korralduslike asjadega, et mina saaksin võistlustele keskenduda. Lisaks muule suudab ta alati võistlustel luua positiivse keskkonna ja hoida tuju üleval.

Eduka spordikarjääri eeldustest räägib Lääneranna spordikooli direktor ja noorsportlaste maadlustreener Janar Sõber.

Mis vanuses noored sportlased olid, kui nägite neis meistri potentsiaali?

Ma olen endiselt selline naiivne treener, kes usub, et iga laps võib olla tõenäoline olümpiavõitja. Ma püüangi igat oma õpilast treenida ja kohelda, kasvatada vaimus, et igaüks võib saada olümpiavõitjaks. Enne Eerikut oli mu tulemuslikem õpilane maadleja kohta suhteliselt ebatüüpiline kuju, mu kogemused on näidanud, et treener võib hinnanguid andes rängalt eksida. Noor võib treeneri pandud sildi külge ennast ise kinni mõelda, seega olen proovinud noortesse suuri mõtteid ja eesmärke süstida.

Otseselt ei ole olnud sellist hetke, kus mul tekkis tunne,

Janar Sõber pälvis Lääneranna valla tunnustuse EV 106 pidulikult kontsert-tunnustusõhtul. Foto: Eric Reisel

et nüüd on noorest saanud tõenäoline meistersportlane. Karl Robin oli juba lasteaialapsena väga atleetlik. Meenub, kui korra proovisin tema isalt uurida, et ega kodus musklite ehitamisega ei tegeleta – mulle teadaolevalt ei tegeldud. Eerik oli samuti jõuline kuju juba väikesest peale. Stefanit arendas suuresti väiksema palju väljaspool Eestit võistlemine, see oli kodu enda initsiatiiv.

Milline ühtne iseloomuomadus kirjeldab tunnustuse saanud noorsportlasi?

Karl Robin on veel natuke ekslev ja ennast leidev noorsportlane. Eerik ja Stefan on selles mõttes väga sarnased, et nad elavad ja hingavad ainult maadluse jaoks. Ja seda juba väikesest peale. Kõik kolm on väga pühendunud, neile on meeldinud kõik maadlustreeninguga seotud mängud, akrobaatika, tehnika ja selle õppimine. Julgen väita, et need kolm on isegi nautinud raskeid treeninguid ja eneseületamist. Nad on kõik olnud pigem tagasihoidlikud ja tasased poisid, vähemalt treeningutel ja võistlustel.

Kui vanalt peaks maadlusega alustama, et sellel alal tippu jõuda?

Minu juures alustavad lapsed treeningutega juba lasteaiaas, 5–6-aastaselt. Me mängime, teeme akrobaatikat ja maadlusmänge, me ei maadle nendega selles vanuses. Maadlus on oskustel põhinev spordiala: mõni omandab tehnikat kiirelt, mõnel läheb palju aega. On palju tehnikaid, mida ma lastele ei õpeta, keerulisi asju õpetan siis, kui nad on selleks minu hinnangul valmis ning selle töökuse ja pühendumisega välja teeninud. Oluline ei olegi niivõrd vanus, millal alustada, kuivõrd selle ala armastamine.

Kui lapsele meeldib väga rabeleda ja ta armastab kontaktseid mängu, siis võib öelda, et talle sobib maadlustrenn – kõik muu on õpitav. Tippu jõudmise tee on keeruline ja ega valemite täislahenduseks või garantiisid ei ole. On mõned mustrid, mida peaks jälgima: trennist ei tohi puududa, tuleb kannatlik olla, alla ei tohi anda ja iseloom peab olema tugev. Määrava tähtsusega on muidugi koduste ja perekonna toetus. Tippu jõudmine ei ole eesmärk omaette, see on pigem salajane lootus ja unistus. Meil on olnud rohkelt õnne ja paljud unistused on täitunud. Mulle meeldib mõelda, et me naudime teekonda ja sellega kaasnevat seiklust.

Fotod Merike Pikk mets

Fotograaf Merike Pikk mets läheb alati kaameraga loodusesse

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Lääneranna vallas pole ilmselt kedagi, kes poleks näinud Merike Pikk metsa sündmus- või loodusfotosid. Sel kevade hakul jagab Merike lugejatega oma lugu fotograafiani jõudmisest ja aastate jooksul jäädvustatud fotosid Lääneranna tärkavast loodusest.

Millal Sa Lääneranna valda tulid ja millega siin tegeled?

Tulin siia kanti peale kooli lõpetamist kaheksakümnendatel ja jäingi. Võin vist ennast juba Oidrema põliselanikuks pidada. Praegu olen igapäevaselt seotud Lihula Gümnaasiumiga ja siinkohal on hea võimalus tänada kollektiivi, kes mind väga soojalt vastu on võtnud ja igati toeks on.

Kuidas ja millal fotograafiani jõudsid?

Fotograafiaga olen tegelenud aastakümneid. Koonga valla aegadel jäädvustasin palju üritusi alustades Lõpe Koolist ja lõpetades Mihkli laadaga, sinna vahele jääb veel palju-palju kohalikke sündmusi, mida on tore meenutada.

Täpselt ei mäletagi, millal looduspiltide juurde jõudsin, aga fotoaparaat on mul alati kaasas, kui kuhugi sõidan.

Eriti põnev on linde pildistada. Täna oleks olen pildile saanud 227 linnuliiki, millest ühe harulduse olen saanud siitsamast Valuste küla põllult. Eestis nähtud liike on registreeritud 400, nii et avastamist on veel palju.

Millega Sa pildistad?

Amatöörina ja asjaarmastajana kasutan olenevalt olukorrast kas optilist või peegelkaamerat.

Kust leiad kannatlikkuse metsloomi ja -linde pildistada?

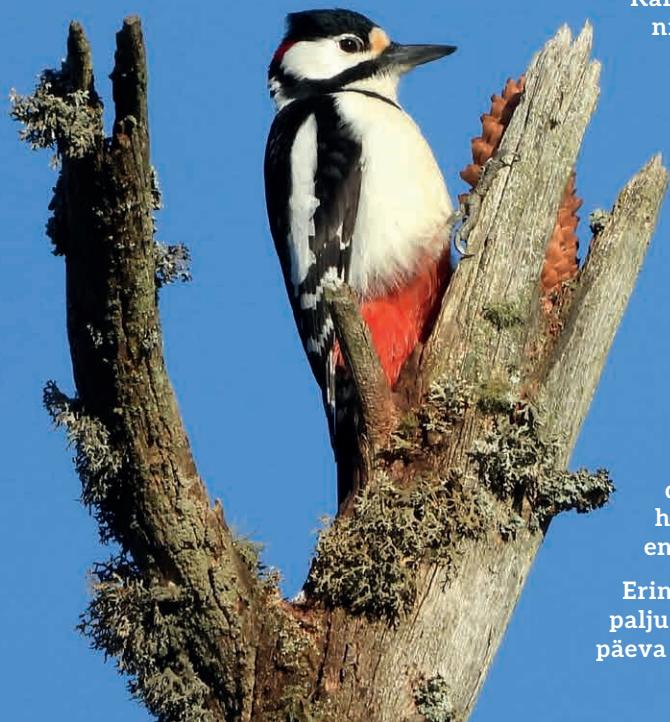
Käies metsas või mere ääres, avastan üha uusi ja põnevaid paiku nii Läänerannas kui üle Eesti. Huvitavate leidudega on paraku vaja väga head juhust ja sellega seoses tekib nagu hasart, et enda jaoks midagi põnevat tabada.

Kirjelda mõnda meeldejäavat ja lõbusat pildistamisega seotud seika.

Lõbusaid hetki on ikka ette tulnud. Kõige eredamalt on mees ilvesepoeg, kes tuli lausa koduõuele kuuse otsa. Kuna olin tol hommikul juba jõudnud kooli minna, siis põneva külalise avastas minu abikaasa ja helistas, et leiust teada anda. Sain lastega kokkuleppele, et proovin metskassi pildile saada ja koolimajja naastes vaatame teda kõik koos. Mul läks õnneks ja peategelane ootas mu kenasti ära. Muljetamist oli koolis pärast küllaga.

Aastaid tagasi õnnestus päris algajana saada kodu juures pildile pesa serval istuv peoleo koos kahe pojaga, mida iga linnuhuviline ei olegi näinud. Peoleo on väga ettevaatlik ja ei näita ennast.

Erinevad põnevad hetked annavad ikka hoogu juurde, sest väga palju on veel avastada. Samas on see aeg ainult endale ja täna-päeva moodsas kõnekeeles öeldes hea aeg akusid laadida.

Lääneranna valla kultuurikava

Aprill

03.04 kell 10.00 film „**Tulnukas 2 ehk Valdise tagasitulek 17 osas**“ Lihula Kultuurimajas. Oblikate vahelt üle-eestiliseks heerooseks tõusnud Valdis naaseb 1. aprillil kinodesse. Rasmus Merivoo („Kratt“) kultusfilmi „Tulnukas ehk Valdise pääsemine 11 osas“ kauaoodatud järg toob suurele ekraanile eestlaste südamesse tee leidnud alevi parimad pojad.

05.04 kell 19.30 Tornimäe Näite seltsi etendus „**Tõde või vale**“ Kõmsi Rahvamajas. Tornimäe Näite selts toob meile vaatamiseks Gertrud Larssoni „Kodutütred“ ainetel loodud etenduse „Tõde või vale“. Lavale seadnud Urve Sepp. Etendus kestab 1 tund. Lisainfo 525 3236, www.facebook.com/KomsiRM

06.04 kell 11.00 LOLALA lastelaulude kontsert „**Mina ise!**“ Lihula Kultuurimajas. YouTube'is tuntust kogunud lastelaulude kanali LOLALA Anna ja Arian pääsesid ekraanilt välja ja vallutavad Eestimaa väiksemaid ja suuremaid paiksid. Aprilis asuvad nad teele, et panna uue albumi „Mina ise!“ lood üle Eesti kõlama. Esitusele tulevad kõigi lemmikud „Krokodill Villi“, „Potilaul“, „Proovin uusi asju“, „Koristamise laul“, „Vannilaul“ jpt. Kindlasti saab kuulda ka laste palavalt armastatud laule nagu „Meie talu loomad“, „Jänku laul“, „Suur ja väike“ jt hitte. Lasteaia- ja kooligruppide registreerimine: merli.vajakas@gmail.com. Pilet 10/15/45 €

14.04 kell 14.00 **jumalateenistus** armulauaga Mihkli Mii-kaeli kirikus. Teenib õpetaja Arne Lätte, oreil Triinu Pikk-mets

14.04 kell 19.00 Humoorikas muusikaline vaatamäng „**Kare Kreisi Kabaree**“ Lihula Kultuurimajas. Kaire Vilgats on jõud-

nud elus teelahkmele. Tal tuleb hakata valima: kas valmistuda pisitasa väärikalt vananemiseks, olla vagur ja viisakas või hüüda kogu ilmale, et vanus on ainult number, ja ahmida endasse muutuva maailma väljakutseid. Tõeline dilemma! Pilet 25/29/30 €

21.04 kell 12.00 Lihula Ajalooklubis Toomas Hiio ettekandega „**Mida me teame venelastest**“ Lihula mõisas. Ettekandes vaadeldakse, kuidas muutus vene rahvas impeeriumi loomise käigus. Lisainfo Mati Mandel 5621 9309 ja Larissa Mandel 5397 7603. Suupisted ühisele kohvilauale on teretulnud. Tasuta

21.04 kell 15.00 traditsiooniline spordisündmus **Jüripäevajooks** lastele ja peredele. Kogunemine kell 14.45 Kõmsi Rahvamaja ees. Marsruut kulgeb Ridase vabaõhuplatsile, kus ees ootab väike orienteerumismäng, osavõtja meene ja kosutav suupiste. Osavõtt on sobilik igas vanuses. Korraldajad: Kõmsi Rahvamaja spordi- ja vabaajaring ja Kõmsi külaselts. Lisainfo Lea 525 3236, Lilia 523 2387

22.04 kell 19.00 Vana Baskini Teater etendusega „**Kalevipojad – Made in Finland**“ Lihula Kultuurimajas. Komöödia, milles reaalelu tragöödia, naabrimehelik huumor ja optimistlik eestlus moodustavad ühes säriseva terviku. Enne kui Soome tööle lähed, vaata see näidend ära! Ja äkki pärast ei lähegi, või kui ikka lähed, siis palju targemana. Mängivad Jan Uuspõld, Indrek Taalmaa, Ott Sepp. Pilet 22/25 €

25.04 kell 20.00 **Karuse Mäumängu 47. hooaja VIII voor**. Lisainfo Vello Kaid Soe 501 7929, Lilia Urb 523 2387

26.04 kell 19.00 kontsert koos peoõhtuga „**Rahvusvaheline tantsupäev 2024**“ Kõmsi Rahvamajas. Osalevad Lääneranna

valla tantsurühmade kollektiivid ja kutsutud on ka mitmed külalisesinejad. Peale kontserti esinevad tantsuks ansambel Margus Tokko ja Anti Nöör. Täpsem info tulekul

28.04 kell 14.00 **jumalateenistus** armulauaga Mihkli Mii-kaeli kirikus. Teenib diakon Meelis Malk, oreil Triinu Pikk-mets

Mai

04.05 kell 19.00 **poliitkomöödia „Pidu riigikogus**“ Lihula Kultuurimajas. Humoorikas, ironiseeriv ja groteskne vaade Riigikogus toimuvale „peole“, millest tahavad osa võtta ka kolm täiesti tavalist meest: kulturnik, põllumees ja õpetaja. Milliseid seaduseid võtaksid need täiesti lihtsad Eesti inimesed vastu ja kas võimuni jõudes ähvardab selle pähehakkamise oht? Üha enam kuuleme rahvasuust küsimust, mis „pidu“ see seal Riigikogus toimub. Ka Riigikogu liikmed ise räägivad, et see „pidu“, mida me oleme siin pidanud, on nüüd läbi. Millist pidu on peetud ja kas see ikka on läbi? Laval Veikko Täär (külalisena), Lauri Kink (külalisena), Silver Kaljula. Pilet 21/23/25 €

12.05 kell 10.00 **emadepäeva kevadlaat** Kõmsi Rahvamajas ja maja esisel platsil. Traditsiooniline kevadlaat toimub ka sel kevadel emadepäeval. Ootame ostma ja müüma kõike kevadist: lilli, istikuid, kingitusi emadele, vanaemadele. Esindatud erinevad puukoolid. Lisainfo ja müügikohtade broneerimine komsirm@laaneranna.ee, 525 3236.

18.05 kell 17.00 Muuseumiöö Mihkli kirikus. Kava: kirikukontsert, kirikuga tutvumine, kellatorni ronimine, avatud on kohvik.

Kultuuri- ja rahvamajade kontaktid

» Kõmsi Rahvamaja | 525 3236 komsirm@laaneranna.ee

» Lihula Kultuurimaja | 477 8191 kultuurimaja@lihula.ee

» Lõpe Klubi | 5660 0540 lopeklubi@laaneranna.ee

» Varbla Rahvamaja | 528 2621 anneli.lobjakas@laaneranna.ee

» Virtsu Rahvamaja | 506 3367 triinu.raave@laaneranna.ee

VEESÜSTEEMID KORDA

HAJAASUSTUSE
PROGRAMMI ABIL

Kõik toimingud alates
taotluse vormistamisest
kuni lõpparuannete
edastamiseni.

TASUTA TAVA- JA
VIDEOKÕNED

5624 1259

Solar Caravan OÜ
peeter@solarcaravan.ee
Audru

Halumasina teenus!

Tegemist on mobiilsel halumasinaga, millega on võimalik liikuda
kliendi koju/metsa/leoplatsile.
Langetame ohtlikke puid!
Lisainfo tel: 56699720

PUKSIIRIABI
kj 3,5 t 5,2 m

tel. +372 56691315 Kamariku talu OÜ

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

19. aprill alates 10.00

KOONGA

PEREARSTIKESKUSES

Etteregistreerimine (kell 9-16)

telefonil 446 2530

- *kuivasilmatest
- *silmarõhu mõõtmine
- *optilised päikeseprillid

Silmaade kontroll 20€, prillistjale TASUTA!

KAEVETÖÖD

EKSKAVAATOR 3,8 t

PLANEERKOPP 1m
KAEVEKOPP 30 cm, 60 cm
SÕELKOPP
PROFIILKOPP
KAABLIKRAAVIKOPP 40 cm
JUURIMISKONKS (+KIVID)
VÕSAGILJOTIIN Ø 15 cm

Kamariku talu OÜ
Tel 56691315

Õmmitleme

uut inimesi

ja tema vanemaid!

Kennert Vainola 02.02.2024

Mälestame meie seast lahkunuid
(04.02.2024-04.03.2024)

Ellen Kirsipuu	13. IV 1932-07. II 2024
Heino Saar	28. II 1956-12. II 2024
Linda Vambola	9. XI 1925-13. II 2024
Alide Vassiljeva	16. XII 1934-13. II 2024
Virve Järv	6. II 1941-19. II 2024
Vladimir Selge	2. V 1946-20. II 2024
Ants Nurk	12. VII 1932-21. II 2024
Virve Järv	3. III 1940-22. II 2024
Leo Lohu	2. IV 1947-24. II 2024
Raivo Volman	15. XI 1951-25. II 2024
Malle Einart	11. VI 1944-28. II 2024
Marju Filippova	3. IX 1967-29. II 2024

Avaldame lähedastele kaastunnet!

REAKUULUTUSED

Katuse-, fassaadi- ja üldehitustööd +372 554 8699

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine
istutamiseks +372 5346 4785, info.metsaader@gmail.com

Eterniit, profiilplekk, bituumensindel katusetööd.
Puitfassaadide ehitus ja viimistlustööd. Terrasside ehitus
ja viimistlustööd. mehitus@gmail.com, +372 5352 9476

Lääneranna Teataja on TASUTA Lääneranna
valla ajaleht, mis ilmub 11 korda aastas
ning mille väljaandjaks on Lääneranna
Vallavalitsus.

Reklaami avaldamise info ja hinnakirjad:
laanerannavald.ee/ajaleht

Lääneranna Teataja toimetis
Lääneranna Vallavalitsus,
Jaama 1, Lihula 90302

E-post: ajaleht@laaneranna.ee
ajaleht.laaneranna.ee/paberleht

Toimetaja – Lilli Lumera
Tel +372 5307 8166
E-post: lilli.lumera@laanerannavald.ee

Keelitoimetaja – Anu Rooseniit (Keelitoimetis OÜ)
Küjendaja – Erelin Kallas, Vali Press OÜ
Trükk – Printall AS